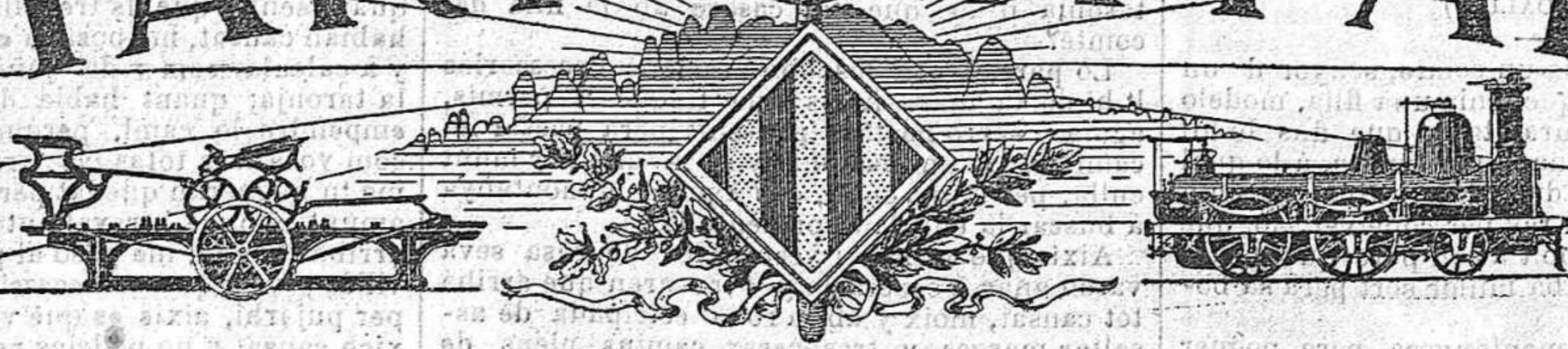

DIARI CATALA

POLITICH Y LITERARI

REDACTAT EN LAS QUATRE PROVINCIAS DE CATALUNYA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ.

EN BARCELONA, Carrer de Fernando, 32, 1.ª
 EN GIRONA, Llibreria de Dorca, Plassa de la Constitució, n.º 9.
 EN LLEYDA, Plassa Constitució, 21, ent.º
 EN TARRAGONA, Rambla Sant Joan, n.º 58.
 SUCURSAL EN GRACIA, Devant del Teatro, diposit de màquines de cusir.

Dilluns 25 de Abril de 1881

SANTS DEL DIA.

Sant March Evangelista.

QUARANTA HORAS.

EN BARCELONA: Iglesia de S. Jaume.—EN GIRONA: Hospici.—EN LLEYDA: En lo Sant Hospital.—EN TARRAGONA: Parroquia S. Joan Batista.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ.

EN BARCELONA, un mes... 5 rals.
 EN GIRONA, LLEYDA Y TARRAGONA, un mes... 6 »
 DEMÉS PUNTS D' ESPANYA, un trimestre... 20 »
 ESTRANGER (unió postal), id... 40 »

Espectacles.

PUBLICHS.

TEATRO PRINCIPAL.—Funció per avuy dilluns.—5.ª d' abono.—2.ª Representació de Lucia di Lammermoor.
 Entrada 1'99 ptas.—A las 8.

GRAN TEATRO DEL LICEO.—Avuy, 25.—8.ª d' abono.—Concert per lo célebre violinista espanyol senyor Sarasate.
 Entrada 1'98 ptas. Quint pis 1 pta.—A las 8.
 Lo dimeeres debutará lo célebre tenor senyor Masini ab l' ópera Faust.

TEATRO ROMEA.—Funció per avuy dilluns.—A benefici de donya Josefa Rizo. Lo drama en 3 actes y un prólech El gran galeoto y la pesa Cambio de via.
 Entrada a localitats, 4 rs. Id. al 2.º pis 2 rs.—A las 8.—Hi haurá safata.

Demá dimars El gran galeoto y lo entremés A casa la Sonámbula.
 Se despatxa en Contaduría.
 Se está ensajant lo drama catalá del senyor Carcasona titulat, La timba.

TEATRO DEL TIVOLI.—Gran funció de somnambulisme, prestidigitació, fonts maravilloses y fotografia gigantesca per Mr. Neubours. Se mudarán cada dia los jochs, essent acompanyats al piano.—A dos quarts de nou.—Entrada 1 ral per ser los darrers dias.

Reclams.

ESTEARICAS CATALANAS

classe extra superior a 25 pessetas arroba a granel.—Cerería y sos articles d' en Gallisá. Riera del Pi, núm. 5.

LA EMPERATRIZ
 3 Escudellers Blancs 3

LLEY D' ENJUHIAMENT CIVIL de 3 de Febrer de 1881, anotada y concordada.
 Se trova en la nestrá Administració. Preu, encuadernada, 10 rals.

VENÉREO

Sa curació es prompta, radical y segura, sens mercuri copaiya, ni altrás preparacions perjudicials, per medi del XAROP ANTI-VENEREO DEL DR. CASASA.—Gonorreas, llagas, tumors, dolors, estrenyiments; lo venéreo, en fi, en totas las sevas formas, per crónich que siga, se cura prompte y hé ab aqueix inimitable Xarop, exclusivament vegetal.—Vegis lo prospecte.—Dirigirse al Dr. CASASA en sa GRAN FARMACIA plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

ANTIGA TINTORERIA DEL CENTRO

Llibreteria, 13, y sucursal Escudellers, 56

Se tenyeix y renta la roba de caballer ab tota perfecció. Especialitat en tenyir tota classe de sederias.

Llibreteria, 13, y Escudellers, 56.

BALADAS

PER

PERA DE PALOL.

Forma un elegant volúm en octau edició elzeveriana, se ven al preu d' una peseta.

PUNTS DE VENTA.

BARCELONA: Eudalt Puig, Llibreter. Plassa nova.
 GIRONA: Llibrerias de Dorca y Franquet.

JOSEPH VENTURA.

Acaba de obrir un nou diposit de papers pintats pera decorar habitacions ab gust y economia.
 Carrer de Petrixol, núm. 4.

RELOTJERIA Y JOYERIA

DE J. MARTÍ,

FERNANDO VII, NÚMERO, 2.

Casa fundada pera la venda de rellotjes en 1847.

Rellotjes d' or, plata y Nihel a preus de fábrica, garantits de 1 a 5 anys.
 Complet assortit en objectes d' or y plata propis pera regalos. Preus baratissims. Fernando VII, n.º 2. (Frente la confiteria de Llibre.)

ENFERMETATS DE LA VISTA

Y ESPECIALMENT DELS PARPADOS.
 Pronta curació ab la Pomada Oftálmica de Montserrat. Es lo mellor específich, pera las inflamaciones herpéticas y escrofulosas. Lo gran consum que se 'n fa es sa mellor recomendació.
 Pot 4 rs.
 Farmacia Valldosera, Ponent, 42.

50 TAPINERIA 50

LA LUCIA
 FABRICA DE COTILLAS.

HERPES

sarna, escrófulas, y de més humors, aixís interns com externs. No descuydar que 'l Bop anti-herpetic de Dulcamara compost del Dr. casasa, es l' únich que 'ls cura radicalment, sens que donguin senyal d' haber existit.—Vegis lo prospecte.—Unich depòsit.—Gran Farmacia del doctor Casasa, plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

VENDA.

Gran Posada pera vendre, darák rahó.—Jaume Giralt número 40, Taberna.

GRAN FABRICA CATALANA de Joseph Tutan de banes, parayguas y sombrillas per major y menor.—Se telan y arreglan.—Rambla de Sant Joseph, número 30, devant de la Virreina.

Secció Literaria.

LA TARONJA D'OR.

(RONDALLA.)

Una vegada hi havia un comte, senyor d'un antic castell feudal que tenia una filla, model de virtut y d'hermosura; tant, que fins lo fill del rey l'havia demanada per esposa, a lo qual ella no accedi perque diu que s'estima mes un pobre conegut que un rey per conèixer lo que en veritat, disgusta molt a son pare, que encara que molt rich, desitjava millor sort pera sa bonica filla.

Ella vestideta de montanyesa pera poguer sortir sense ser coneguda, sortia dematinet tots los dias, y s'encaminava cap al cim d'una montanya plena de tota classe de flors boscanas y ahont creixia un arbre molt gros y alt, tant alt que deyan los yehins de l'encontrada, que ab las fullas tocava als núvols. Al cim, donchs, d'aquell arbre, y al ultim brot de tots, hi havia nascut una taronja d'or molt bonica y molt preciosa, d'una forma com una estrella y polida com si l'haguessen bruñida una mà mestra. La filla del Comte n'estaba completament enamorada, y cada vegada que arribava al peu del arbre, provaba fent tota classe d'esforsos de poguerla haber, pero era envà, la pobra nena prou alsava las mans pero apenas arribava a tocar las primeras fullas. Aixó era causa de que la nena retornés al castell sempre trista y mes trista, fins que un dia, veyentla son pare que tornava ab una cara molt mústica y ab senyals de tristesa, l'empregue a solas y l'hi preguntá quina era la causa de la seva tristesa, y la filla tota vergonyosa l'hi va contestar que ja l'hi diria.

Una vegada qu'estavan a la taula, lo comte, la seva muller y la filla, després d'haber esmorstat, quant ja tot lo servey del senyor s'havia retirat de la cambra, parlava lo senyor comte a sa bondadosa esposa sobre lo partit que deurian escullir pera casar la filla, mes com la mare d'aquesta sabia prou que la que debia casarse era la filla y no ls pares, volgué que anés a gust y voluntat d'ella, cosa que també se posa bé al compte que sols buscaba la felicitat del únich brot de sa familia: naturalment la noya, modesta en extrem, tingué de pendrer cartas en l'assumpto y s'esplica d'aquesta manera.

Tindria present lo senyor pare, que un dia vinguent de la montanya, ahont encara vaig cada demati, me digué perque tornava tant trista y plorosa. Donchs ara ho sabran.

Al bell cim d'aquella montanya hi ha un arbre molt alt, molt alt, y al cim d'aquell arbre hi ha nascut una taronja d'or, joia molt de temps que n'estich enamorada y donaría totas mas joyas, tots mos vestits de comtesa y fins donaria tota ma riquesa y felicitat si pogues tenirla: cada dia que hi vaig provo d'abastarla, pero es en va, es tant difícil pujar al arbre tant difícil, que dupto que algú l'abasti. Aixó es lo meu desconsol, aixó ja que vester tant amablement tractat de casarme y ho volen fer a ma voluntat, desitjaria y demano en gracia al amor que me portan, que me deixessen escullir per marit a qui m'abasti y me porti la taronja d'or.

Voluntat dels pares fou la voluntat de la filla, y al següent dia, lo senyor comte maná a sos patges que s'fes un prego per tots los seus estatges, diguent ahont creix la taronja y que aquell que l'hauria y n'fes presentalla a sa filla, lo deixaria casar ab ella.

Aixis ho feren los criats, y el següent dia fou publicat lo prego per tots los dominis del comtat, ab gran contento de la filla que esperaba veurer com per disputar sa mã seria poseedora d'una semblant maravellosa joya.

Cora que semblant neva fou rebuda ab molta asceptació no foren pochos lo que se abrasonaren al misteriós arbre, pero cap la pogué haber, tal vegada per la precipitació y afany que ls hi mogué la envejada gloria de ser espes d'una comtesa.

Y ensaquí que vivia en una casa bastant apartada del castell, un pare que tenia tres fills, lo gran, lo mitjansé y l'petit, y apenas semblant nova fou entrada en la casa, que l'noy gran digué al seu pare.

Pare, me voleu deixar ana a buscar la taronja d'or que m'casaré ab la filla del comte?

Lo pare, fentli las observacions necessarias l'hi deixá anar. Aixis que tingué l'permis, agafá el sarro bastant provehit pera passar lo cami, agafá un bastonet y se'n ana per munt enlla, per munt enlla, cap a pujar la montanya a buscar la envejada presentalla.

Aixis que arriba l'vespre los de casa seva varen anar a esperar-lo, y l'trovaren que arribá tot cansat, moix y ab la roba estripada de assaltar marges y traspasar camins plens de rochs y espinas.

Que tal? L'hi varen preguntar, portas la taronja d'or?

No pare no, es impossible, es un arbre tant alt, tant y una montanya tant escabrosa, que quant un es a dalt, ja ha acabat las forsas pera treballar mes.

En ll, no'n va treurer res: Allavors lo mitjansé diu al seu pare.

Pare, me voleu deixar anar a buscar la taronja d'or, que m'casaré ab la filla del comte?

Lo pare va dirli—Ves—y ell agafá al sarro net y la carbasseta y se'n va per munt enlla, per munt enlla, a probar si faria mes fortuna que l'seu germá gran.

Mes, fou tant desgraciát com l'altre, torná a casa seva, trist y mal posat del cami, y mes trist de no poguer dirse marit de tant rica y hermosa donzella.

Lo germá petit que durant aquets dos viatges dels seus germans, havia estat molt cavilós se decidí a demanar a son pare.

Pare, me voleu deixá anar a buscar la taronja d'or que m'casaré ab la filla del comte?

No, l'hi va dir lo seu pare: ahont vols anar tú que ts lo més petit, que no hagen anat los germans? Que vols fer que ells no hagen fet y que provaras, que ls demes no hagen provat ja?

Pare, deixeu mhi anar: pare deixeu mhi anar. Tant, tant va demanaho que l'últim l'hi va dir.—Ves, y surtem del devant de una vegada.

S'alsa dematinet, agafá el sarro, l'umple ben be de coca y formatje, agafá la carbasseta l'umpla de vi, y tras, tras, tras se'n va cap a la montanya.

Havia ja passat tot un dia y un altre, sens que ningú sabés res del noy, ni si havia anat ni si no hi havia anat, los de casa seva ja estaban en ansia, y tot era preguntar pe l'veynat si l'havian vist, y ningú ls hi sabé dar rahó. Que será varen pensar lo pare y los germans; veient que tardaba tant en torná y seguint ja cap al tant segon dia de p'sanada varen determinar los seus germanets, anar a la montanya a veurer si pe l'cami ls trovarian; tal dit, tal fet; vensaquí que ls dos tots solets sortiren de casa y feren lo mateix cami que hablan fet; quant foren damunt d'una serra que dominava tota la via que habian de fer, quanta fou l'alegrfa al veurer a son germá petit que tornaba tot xano xano com si may se l'hi haguess de fer tart; aixis que s'varen trobar se abraçaren com si no s'haguessen vist de tres ó quatre anys y l'hi varen preguntar.—Que tal; com es que has tardat tant? que t'habias perdut? y ell los hi va contestar.—No, gracias a Déu, pero la causa de la meva tardansa ja la sabreu després; per are contentense en sapiguer que porto la taronja d'or al sarro net.

Sorpresa causá la nova y sobre tot al veure la fruyta d'or, mes; los dos germans grans no pogueren dissimular la vergonya que ls hi causá, al veurer que l'mes petit se'n havia portat la gloria.

Anaren los tres cap a casa, dongueren la noticia al pare y després d'ensenyar la taronja y veures obligat a contestar a las moltas preguntas que l'hi feyan del perque havia tardat tant va dir.

Sortí d'aquí a punta de dia, ab lo sarro y la carbasseta provehida y me'n vaig anar cap

a la montanya: com que ls camins eran escabrosos y plens de romagueras, empleaba la major part del temps en arreglarlo y netejarlos, y ab una destrial que vaig anar a buscar a casa l'Ferrer de tall trencaba ls rochs y romagueras que m'privaban de passar comodament: quant sentia que ls trevalls y l'llarch cami m'havian causat, me posaba en repós a fer beguda y a calcular com y de quina manera abastar a la taronja; quant havia descansat tornaba a emprendre lo cami, perque si hagues empleat, com vosaltres totas las forsas en una cosa no me'n hagueran quedat pera abastar la joya, y amunt amunt, treballant y descansant, vaig arribar al cim, me poso al peu del arbre maravillos y veig que se necessitaban moltas forsas per pujarhi, aixis es que vaig pensar—estás un xich cansat y no podrias reposar y calcular la manera d'empendre l'treball—y com que s'feu vespre vaig passar la nit descansant y pensant ab la feyna, pera poguerne sortir millor. Habia fet lo primer son quant m'acut una idea, y allavors, agafant la destrial que tenia per trencar matas dels camins, me poso al peu del arbre, y cop vá, cop vé, destrialada d'aquí destrialada d'allí, fins que al ultim, aquell arbre tan gros y tan alt que semblaba que ningú li habia de fer pó, caigué a terra y allavors no m'va costar mica arreplegar la famosa taronja d'or.

Vensaquí contat lo perque he tardat tant, y prenguéne exemple, si may voleu emprendre una gran obra no os hi aboqueu sense to ni no, perque no'n trauriau res, feu com jo he fet, se comensa a preparar lo cami; després descansant, aplicari l'estudi necessari, y al ultim veure com s'arriba a conseguir l'exit de l'obra mes dificultosa.

Digué aixó y se'n anaren als seus quefers, contents tots; lo petit ab la joya guanyada y ls grans contents de la llissoneta que habian rebut.

Al cap de tres ó quatre setmanas, en lo castell hi havia gran festa, puig que molts parents y convidats assistiren a las bodas de la bella comtesa y l'tendre noyet que li feu presentalla de la rica y maravellosa joya tant gloriosament guanyada, com feu la taronja d'or.

PERE DE PALOL.

ARMON ORTAT L'ESCUT CATALA Sonet llegit en la vetllada que la Societat d'aquest nom doná al Fovent Gracense.

Mostrant ab seu demunt sanch natalana, De l'honra y del deber es d'hen senyera; En Grecia recull flors, gloria encisera, Y ls reverteix en l'illa d'itliana. Vé l'áliga francesa, y s'amilana. Quant l'escut catala l'empeny enrrera! Y d'Espanya, entre ls plechs de la bandera, Bat en Africa, brau! l'host musulmana. Los caballs del Progrés, s'ofa la brida Van avansant del sigle en la cultura. L'enseny catalana a n'ells va unida. Lo Progrés en l'espay, Avant! murmura; Y a aquesta veu donant ferma acullida, May, l'escut catala, may se detura.

CONRAT ROURE.

Barcelona 7 Abril de 1881.

QUARTETAS CATALANISTAS DEDICADAS A LAS NOVAS QUE ASSISTIREN A LA VETLLADA LITERARIA CELEBRADA PER L'ESCUT CATALA en lo teatro Principal de Gracia.

Escriure avuy no m' sabgreu; no arronso, a fé, las espatllas, puig m'agrada aquestas ratllas endressá a tant bé de Déu.

Miruselas que cofoyas! Lo teatro sembla un jardí hi ha flors pera esculli y fer un joyell de toyas!

Quan vos varen convidar
y heu vingut a la vetllada,
senyal que molt vos agrada
veure L' Escut Català.

Us aprobo l' gust, a fè,
y al veure, passant revista,
ja tanta catalanista,
dich engrescat: tja anem bé!

Mon pensar ningú m' detura,
sempre he dit y defensat:
qu' es la dona, en societat,
lo pot de la confitura y de la pasta.

Richs y pobres, jovers, vellès,
drets é iguals y geperuts,
tots per ella extremituts
solen fer y cap-girells.

Y no us dich ré.... ré us vull dir,
(y d això preneuh acta)
de la dona, quan se tracta
de donas com las d'aquí.

Ne veig una cap enllà
capàs, en menós d' una hora,
de fer cridar jvia foral
al mes pintat castellà....

Totas las que sou aquí,
no es vritat qu' esteu ufanas
de ser totes catalanas?
No es vritat? Es clar que sí.

Jo may dupte n' he tingut,
y lo meu cervell no s' erra:
si no fosseu de la terra,
es clar, no hauriau vingut.

Y heu vingut ab doble intent,
puig avuy la festa fa fa,
tant per l' Escut Català
com també per lo Foment.

Lo Foment vol instruida
de Gracia la joventut,
y també li vol l' Escut:
per xò ab s' ajuda l' convidat.

Foment y Escut van tots junts,
un de l' altre may s' allunya:
tractantse de Catalunya
ja es sabut que tots sou una.

Secundant tants bons intents,
perque la festa bé s' fassia,
també las noyas de Gracia
hi han volgut esser presents.

Rebèu doncas de nosaltres
de gratitut mostra certa:
la festa es del tot complerta,
ja que fins hi sou vosaltres.

Noyas: mon cor us demana
que en lo vostre tendre cor
guarder un lloch per l' amor
a la patria catalana.

Y fent honor a la rassa,
si un jove l' amor us fa,
li dieu s' si es català,
o sino, deuli carbassa.

Y si fos un renegat,
no vulguen ser sa costella:
val mes un fill de Castilla
que no un català tarat.

Ay, si totes al servey
us posseiu de la terra!
Allavors si que la guerra
guanyariam sens remey.

Los vostres hermosos ulls
y los vostres tendres llabis
farian mes que cent sabís
y molt mes que cent mil fulis.

Heu com jo, Jamay s' allunya
de mi certa, dolsa veu;

feu com jo, y totes diguen:
visca, visca Catalunya!

Tinch lo cor ple de delit
y us voldria molt parlar,
mes ja es tart y haig d' acabar:
dispenseume.... y bona nit!

ANTON FELIU Y CODINA.

Secció de Noticias

BARCELONA 25 de Abril.

Reunió federalista.—Aquest vespre a dos quarts de nou, tindrà lloch la anunciada reunió pública en lo teatro del Bon Retiro.

Los que desitxin pendre part en las discusions y votació, deuen anar al Centro democràtic-històric a provehirse del corresponent títol.

Enllàs de camins de ferro.—Los telegramas que ahir varem publicar referents al dictamen que ha donat la Comissió tècnica que va venir a Barcelona relativament al enllàs de las vias ferreas, son bastant confosos, y l' unich que pot treure clar, es que la via de Unió passarà pe l' carrer d' Aragó. Algun dels telegramas parla de que s' posaràn ponts de ferro pera circular la gent de peu, pero no diu si la via passarà a nivell o per fossos; puig que en un y en altre cas podrian posarhi ponts.

Esperem tenir mes detalls pera ocuparnos extensament de la qüestió. Per avuy direm sols que la Comissió tècnica no s' ha trencat gaire l' cap. Per lo que ha fet no valia la pena de tocar tant lo bumbo ni de sortir de Madrid.

Turbonada.—A cosa de las cinch de la tarde d' ahir se va cobrir lo cel tot depressa, y poch moments després un fort ruixat va dispersar a la gent del Parque, del Passeig de Gracia y de la Rambla.

Lo ruixat se convertí mitxa hora més tart en un senyer xafech, que anà seguint de llamps y trons. Diuen que per l' Abril cada gota n' val mil; pero ls pagesos, corregeint la plana al refrà, troban que aquest any las gotas han baixat molt de preu, efecte de l' abundancia. En cambi ls blats pujaran per lo mateix que las plujas, si segueixen com fins are, pero ab mes corren camí d' esguerra la cullita.

Serenata.—Ahir, després de la representació del Roberto, lo celebre tenor senyor Stagno sigüé obsequiat ab una serenata, executada per la acreditada banda d' ingenyers.

Lo senyor Stagno reuni en la Fonda de las Quatre Naciones a un gran numero d' amichs, obsequiantlos ab un espléndid y sumptuos junch.

Ball d' any.—Lo dia 30 del present se verificará en lo teatro Espanyol, convenientment adornat, per lo senyor Vinyals, lo ball d' any de la societat catalana L' Englantina, al qual hi serán invitadas totes las autoritats.

La orquesta dirigida per l' Escalas, tocará escullits balls y en lo Wals de sócis se regalará a las noyas una englantina de plata.

S' estan repartint ja las targetas sortidas de la Litografia del senyor Gaspar.

En Sabadell.—A pesar de la pluja que feu avans de d' ahir nit en la ciutat de Sabadell, la funció donada a benefici del reputat compositor don Enrich Martí, sigüé afavorida de un numeros públich, que acudí espontaneamente a demostrar l' aprechi en que te a dit mestre.

Lo programa anunciat s' executá per tots los artistas ab bastant acert y l' coro dels Jelats cantá las pessas «Arre Moreu» y «La Brema» ab molta afinació y bon gust. Se llegiren poesias dels senyors Ribot, Salas, Baruta, Verdú y Blanco, essent molt aplaudidas. Lo senyor Abella cantá una romansa del senyor Martí, acom-

panyat per ell en lo piano, meresquent tots dos una gran oyació, lo beneficiat se vege en la prescisió de presentarse diferentas y egadas a la escena que queda cuberta de coloms, rama de flors y coronas de lloer.

La sarsüela «Assumptos municipals» lletra del senyor Ribot y Serra y música del mestre Martí sigüé aplaudidissima.

Diferentas associacions y particulars regalaron al senyor Martí una banda simbólica brodadajuna botonadura d' or, una placa d' or y plata ab la dedicatoria grabada de la Societat de Concerts d' aquella ciutat, una cartera de pell de Rusia ab varios bitllets de Banc y alguns cortesienters de vestit.

Donem las mes coral enhorabona al senyor Martí.

La Llumenera. Hem rebut lo número 72 de la acreditada ilustració catalana que publica en Nova York ab lo títol de «La Llumenera». Conte varios grabats de reconegut merit y treballs literaris dels senyors Cuyas, Arús, Avellí y altres.

Los germans Vayreda. Segons llegim en lo periodich «El Obtenso», los reputats pintors germans Vayreda, fills de Olot, han remès tres quadros al Saló Expositivo de Bellas Arts de París: dos de don Joanquim y un de don Mariano.

Los citats quadros han sigut admesos a concurs, lo que prova que son ver d' un mérit artistic que no es de pura imitació.

Obra nova. Tenim los millors antecedents de un drama que esta escribint un conegut autor dramàtic pera lo benefici del aplaudit actor don Manel Panadés que tindrà lloch oportunament en lo teatro Espanyol. El drama esta basat sobre una novela francesa prohibida molts anys en la veuina republica.

Festas en Vilafranca del Renedes. Hem rebut lo programa de las festas ab que los administradors del Roser en Vilafranca, celebraran en los dias 30 del corrent y primer de maig proximo.

Aquestas festas eran molt celebradas anys enrera, pero d' alguns a n' aquesta part s' habian deixat de fer, y aquest any vol la cofraria ressuscitarlas. Es de esperar que seran multituds no sols perque coincidirán ab la fra del mes de Maig, coneguda pel nom de fra dels Enamorats sino també perque hi haura los Xiquets de Vall y demés moxigangas que acostuman sortir per la festa major d' aquella vila.

Lo programa es lo següent.

Dia 30. A las 12 del dia salva de morterets y repich de campanas. A las 3 de la tarde arribada del Xiquets que faran castells y torras. Al vespre funció d' iglesia celebrada en la juventut católica y ramellet de focs artificials. En la vetllada no hi tenen res que veure los administradors, segons fan notan en lo programa.

Dia primer de Maig. A trench de saba; tronada; a las sis del matí l' professor de ab Aurora que sortirà de la parroquia de Santa Maria; a las deu ofici en que predicarà don Francisco Verdagué; a las sis de la tarde professó ab varios pendons, disparantse a la entrada un castell de foc en la plassa del Oh, y a las deu del vespre concert y ball públich en lo gran Saló de la Rambla.

Recorreran la vila los Xiquets, Diablos, Corcolets, Pastorets, etc. etc.

Comite democràtic progressista de Hostafrànchs. Per persona autorisada hem sapigut que l' titulat Comite democràtic progressista de Hostafrànchs, tracta de presentar com a candida en las proximas eleccions municipals, al tan conegut y simpàtic senyor Batlleri.

Los Jochs Florals. Ha cridat molt l' atenció del públich que l' Jurat dels Jochs Florals hagi deixat sense adjudicar dos dels premis ordinaris y sis dels extraordinaris, puig prova que la generalitat de las composicions remesas no valen gran cosa, y confirma lo que ja tenim dit: que molts poetas s' han declarat enguany partidaris del retrahiment. Ningú mes hi ha guanyat que l' senyor Masiera, qui se-

gens se dia en los circuls literaris, ha obtingut la «Flor Natural» y dos ó tres accessits.

Lo senyor Joseph Verdú ha guanyat un dels accessits al citat premi. També se cita 'l nom del senyor Joan Montserrat y Archs.

L' Hernani.—Avans d' ahir se va cantar l' «Hernani» en lo Liceo. Lo conjunt fou bó, gracias á l' acertada direcció del mestre Betsini.

L' héroe de la nit siguié 'l baritono Kashman, qu' es un cantant de *primo cartel-lo*. Bona veu, extensa é intensa; excelent escola de cant; bon actor, de bona figura y de maneres elegants: tot ho reuneix lo nou baritono. Sigué extraordinariament aplaudit, sobre tot en l' acte segon en que arrebatá.

Un altre dia serem mes extensos.

Establiment renovat.—La antiga «Peluqueria de Martí» situada en lo carrer de Gignás número 8, acaba de ser objecte de una notable reforma. Son nou duenyó lo senyor don Joaquim Miquel no sols ha adornat lo interior del saló, augmentant lo número de miralls, cambiantlo de forma, etc., sino que fixánsse més en lo exterior ha substituít la vella y sensilla fatxada per una d' elegant y severa de bon cop de vista y apropiada al art; puig que en son lletrero hi ha una especie d' escut en lo que hi figuran enllasats tots los objectes propis de perruquer.

Doném la enorabona á son duenyó per son bon acert en haber adornat dit carrer ab un establiment de luxu, aixís com als artistes senyors Giralt, pintor; Masdeu, fuster y Canivell, esculdor; per lo acertats que han estat en sen treball.

Detinguts.—En la Arcaldia estan detinguts dos subjectes, l' un d' ella per haberse apoderat de varias pessas de ropa d' una torre de Vallcarca ahont estava de mosso; l' altre per haber ferit á un jove en Hostafranchs, en barallas.

Banquet autonomista.—Lo senyor Gimissó president del comité democràtic-autonomista de Castelló de la Plana, dirigi una invitació als nostres amichs senyors Tutau y Lostau. Los dos han contestat dirigint al senyor Gimissó los següents partes:

Lo senyor Tutau: «Saludo als correligionaris reunits en lo banquet; desitjo la federació ab pacte. Res absolutament de unions perturbadoras. Depurem nos primer y luego contemnos. Un abra's als conseqüents veteranos senyors Guerrero y Sorni. Un aplauso al ilustre senyor Pi.»

Lo senyor Lostau: «Circunstancias especiales m' impideixen aceptar la galanta invitació del Comité. Lo meu esprit estarà entre vosaltres. Saludo al autonomistas de Castelló, desitjo la reorganización del partit, perque es precursora del pacte dels futurs Estats de la Federació. Brindo per la integritat dels nostres principis ab tanta energia proclamats per l' ilustre republicà don Francisco Pi y Margall.»

Certámen literari.—Ahir, en lo claustro de la Facultat de Farmacia, tingué lloc la distribució de premis als que habian concorregut al certámen obert per la «Juventut Católica». Ne se 'ns havia invitat y per lo tant no sabem á ciencia certa lo que passa; se 'na ha passat no obstant los següents noms que son los dels que han obtingut premis:

La flor natural la obtingué Joseph M. Serra, que nombrá reyna de la festa á la senyoreta M. Xipell de Torrents. Se concediren tres accessits als senyors Tomás Feliu, Sebastiá Trullol y Joan Durán.

Lo segon premi fou adjudicat al senyor Victor Iranzo, de Valencia, y dos accessits als senyors Victoriá Amer y Agna de Valldaura. Los demés que obtingueren premis son los senyors Jacinto Verdager, Francesch Ubach y Vineta, Anton Careta, Artur Masriera, Joan M. Casademunt, Joan Roig, Martí Genís y Jaume Nogués.

LLEYDA 25 de Abril.

Mes comités.—Los autonomistas de la important vila de Tárrega se reuniren al objecte

de constituhirse en comité quedant aquest format de las personas següents: president; Felip Solé.—Vocals, Joan Roca, Joseph Ribero, Joseph Solsona.—Secretari, Ramon Perera.

Felicitem als correligionaris de Tárrega per sa conseqüencia en defensar las ideas del nostre antich credo polítich.

Almudi.—Lo local destinat á Almudi no pot tindre pitxors condicions per l' objecte á que está destinat. No sols es petit y está poch ventilat, sino que 's humit y per tot hi penetran filtracions d'aigua en los dias de pluja, poguent si arregar lo fang com en lo mitx del carrer. S' ens assegura ademés que son moltas las vegadas que l' arrendatari ha cridat l' atenció de l' autoritat per l' estat ruínós de dit local, en quin ha fet moviment un dels archs que sostenen la bóveda.

Si aixó es cert, com se mira ab indiferencia un assumpto tan vital, tota vegada que d' ocórrer un derrumbament las desgracias podrian ser inmensas ja que sobre l' Almudi hi ha un estudi en lo que hi concorren moltissims noys?

Mes casas en ruina.—En lo carrer de Turull duas de las casas situadas al peu de la serra del Castell, comensaren lo dissapte últim á fer moviment y reconegudas per l' arquitecto y mestre d' obras, manaren desalotxarlas en vista del estat d' imminente ruina que presentaban. Ni casi temps tingeren sos habitants de treure sos efectes quan las fortas gريات y cruximent de las parets feren impossible lo transitar per alli, habent l' autoritat dictat midas pera evitar desgracias y ordenat la demolició de las duas casas que degué comensar ab precaucions.

Conferencia.—Devant d' una numerosa y escullida concurrencia va tenir lloch avans d' ahir la conferencia pública que 'n lo *Tranquil Taller* va donar nostre amich Dr. Malet, sobre l' *historia é influencia del periodisme*. Va plantar á grans rasgos los orogens del periodich, lo desarrollo adquirít al calor de las ideas modernas pe 'l mateix y l' influencia que exerceix en lo moment históric present.

Doném un aplauso al senyor Malet per sa elequencia, erudició y profunditat d' ideas. Lo vinent dissapte disertará acabant l' assumpto.

Autómatas italianas.—Continúa cridant l' atenció del públich lo teatro d' «Autómatas italianas», á cárrech del senyor Narbone, establert en lo «Pabellon Leridano». Las obras se presentan ab gran luxu y propietat tant en lo decorat y vestuari com en los demés accessoris, lo qual contribuix no poch á que 'ls jochs de magia sigan d' un efecte sorprendente. Recomaném que visitin tant curiós espectacle las personas que no ho hagin verificat encara.

Barallas.—Se promogueren avans d' ahir entre dos revenedors de la plassa y serti ren á relluhir un gabinet y un estoch dels que no pogueren fer ús afortunadament, per intervenció d' un amich nostre y alguns vehins que separaren als contendents.

Judici de faltas.—Lo que celebraren los senyors Peyrusa y Rey ab motiu de la contienda que en la casa Consistorial s' havia promogut entre 'ls dos, y de la que l' últim ne sorti lesionat, obtingué del senyor Jutje municipal un fallo condenatori per abdos contendents.

Article 150 de las ordenansas municipales.—Per aquest article se prohibeix lo deixar anar soltas las caballerias per las peblació, prevenint que hasta 'l portarlas á beurar siguen conduhidas pe 'l ronsal. Semblant disposició no 's compleix y ab molta frequencia ocurreixen sostos y perills que poden convertirse ab desgracias.

TARRAGONA 25 de Abril.

Invitació.—Avans d' ahir varem rebre un atent B. L. M. del senyor President del Ateneo de la classe obrera d' aquesta ciutat, invitantnos á la festa del Certámen que en honor

de Cervantas, va tenir lloch ahir al mati en lo nostre teatro Principal.

Certámen.—Com deyam avans, ahir al mati á las 10 va celebrarse ab l' assistencia de nostres autoritats y omplintse 'l teatro de una distingida concurrencia. En un dels próxims números nos ocuparem de dit Certámen. Avuy sols dirém que varen ser premiats los poetas senyors Comabella, Pere Anton Torres y la senyora del secretari del Govern civil senyor Llanós; aixís com alguns artistas y alumnos de las classes del Ateneo de la Classe Obrera.

Pluja y pedra.—Ahir á las 8 y mitxa descarregá en aquesta ciutat y terme municipal un fort aiguat y pedregada, de tal modo queya aquesta, que en un moment no's veyá altra cosa per los carrers y teuladas; y en moltas casas se varen embusar los furats de las canaleras. Tot aixó acompanyat de forts llampechs y trons que no paraban may.

Creyém, per desgracia, que la pedregada d' ahir haurá ocasionat molts danys al camp.

Mereix un aplauso.—L' arrendatari del teatro senyor Eduart Sampens y empressari senyor Sala, cediren gustosament sense cap retribució, lo teatro principal per la celebració del Certámen y per la funció que ha de celebrar á la nit la societat «Ateneo Tarragonense» com á continuació y fi del Certámen fet en honor de Cervantes.

Nada, nada, hablar claro y sacar los trapillos al sol.—Aixó es lo que convé, puig aixís potser sabrem cosas novas que potser están tan amagadas, que convidria treurelas á secar, perque no 's florissin.

Combregars.—Ahir va tenir lloch dita funció religiosa y varen ser combregats los malalts de las tres parroquias de la part alta de nostra ciutat y també varen administrar lo als presos que hi ha en la presó de Castell de Pilat, ab un acompanyament bastant lluhit y numerós. En lo del Hospital hi varen assistir los noys del Colegi del professor don Simó Reverter, ab blandons tots ells, y la seva corresponent música.

Ja escampa.—Segons llegim en nostre colega *La Opinión*, la Diputació Provincial en la sessió del dissapte, va acordar, jubilar al senyor Ferrés senyalantli 1000 pessetas anyals; suprimint de Secretaria una plassa d' oficial, altra de auxiliar, un escribent y un porter; de Contaduria un escribent; en Depositaria un auxiliar, l' únich que hi havia; y en la Comissió d' examen de comptes suprimir un oficial, un escribent y tres auxiliars temporers, y donar nova forma á la Direcció de camins vehinals. Tot aixó fou fet ab la excusa de fer economias pero creyém que de qui á poch temps, s' venrán obligats á reemplassar la major part de plassas suprimidas avuy, perque hi ha molta feyna á la Diputació Provincial y al mateix temps per poguer accontentar los amichs de la actual situació.

Ab un altre acort com aqueix quedaria en blanch la plantilla de empleats de dita corporació.

Polémica.—Continúa si be un poch fluixa entre los nostres colegas *Diario de Tarragona* y *La Opinión*. Per are podém dir que tot se reduheix á una petita escaramussa. Ab los brios que lo *Diari* va entrarhi creyam que seria una verdadera batalla pero 'ns habém enganyat.

CARTAS TARRAGONINAS.

Desde la casa de la ciutat, tot passejant, podem anar á la Explanada ó nova Rambla de Sant Joan, lloch de recreo predilecte dels tarragonins d' avuy dia, y que fa en aquesta ciutat lo mateix paper que fa pels barcelonins lo Parque. No hi ha que estranyarho: l' un y l' altre son fills legitims y naturals de la mateixa mare; populars en son origen, luego aristocràtics.

Pero no anem depressa: per arrivarhi tenim de passar per la Rambla vella, per la Rambla de Sant Carlos, y será bó deturarnos á contem-

parla. Qui dubta que pera comprendre lo que son, lo que valen y significan las cosas novas, no hi ha com compararias ab las velles?

Mirem donchs la Rambla vella de Sant Carlos per sas quatre parts. En un costat veurém afileradas un regular número de casas, totas talladas pe'l mateix patró, totas baixas, ab dos pisos y entressuelo. Lo terreno en que s' edificaren perteneixia á dos senyors per falta d' un, á dos senyors principalissims *La Corona* y *La Mitra*. Posats d' acort, degueren opinar que lo verdader gust no estava en la varietat, sino en la unitat ó unitormitat; y com al temps de sa edificació, en la manera de viure hi tenia que veure fins l' autoritat militar, y alló del jurament del «Joch de la pilota» y de la «Declaració dels drets del home» pe'ls francesos, se tenia encara per la gent d' aquí com una ximplessa dels nostres vehins, per aixó fou que 's disposá, maná y ordená que cap de aquellas casas s' atrevis á aixecar lo cap mes que la seva companyera. Y aixis se feu al peu de la lletra, ab agrado de no pochos que miraban aquells edificis uniformats, ab lo mateix carinyo, respecte y admiració que si fossin una companyia de voluntaris realistas en dia de parada.

Preguntará tal vegada l' lector ¿fou lo dispositat sols un capítol dels *condominos* ó dels seus administradors, ó bé obehi á alguna altre causa? Se uniformaren aquells edificis per exigirho aixis lo gust estetic de la época pera qüestió d' higiene ó pera comoditat ó bona vista dels vehins? Ho ignorém, y no tenim per altre part empenye en saberho.

Sabem tan sols, que al altre costat de la dita Rambla s' alsaban ab entera llibertat y ampla autonomia en sa construcció, lo convent de monjas de Santa Clara, en un extrem, en lo centro lo convent de Sant Agustí, luego l' Hospital y l' Seminari ab sa iglesia y al altre extrem lo grandios convent dels Franciscanos. En menos espay, no han vist á bon segur los nats y vinents major número d' edificis de carácter religiós, ni mes variats, ni millor situats, com que tenian pe' l' devant la Rambla y pe' l' detrás resguardats per los que foren baluarts y murallas y sens destorps, l' hermosa vista del port ab la mar inmensa, y mirant á la dreta aquell camp ple de verdor fins al Priorat, anomenat *Lo camp de Tarragona*.

Com se veu, la Rambla vella de Sant Carlos fou ben batejada. Lo mateix podia dirse Rambla de Sant Carlos, que Rambla de don Carlos. Si per un costat era mística, per l' altre tenia fisonomia realista. Encara avuy poden observarse algunas d' aquellas casas uniformadas pintadas voluntariament ó sius plau per forsa, de color de rosa, com ho foren totas ellas per ferse mes agradables y vistosas al Senyor Rey Fernando quant visitá aquesta Ciutat ab la seva Senyora. Aixó n' era en aquells temps en que la primera autoritat de la població deya es vanida en castellá de la época: *Esta casa es de mí, esta otra tambien es de mí, y aun an tengo de otras, todas al servicio de su Real Magestad*.

En aixó vingueren altres temps, y ab aquestes, altres gustos. L' any cinquanta quatre en un rato de bon humor, ó de caler segons altres, se revolta, tira per terra murallas y baluarts, se fa autonomista per unas quantas setmanas, y pesa en la que era inculta *Esplanada*, la primera pedra de la Nova Rambla de Tarragona. Per manera que lo millor que te la Ciutat, civilment parlant, es de origen revolucionari, com lo *Parque* dels Barcelonins, Trayém de la histeria aquell rato ó estona de bon humor autómich, y Tarragona se queda sense Rambla, y 'ls Tarragonins sense un verdader siti de reunió y de recreo.

No tenim ganas de continuar lo passeig. Las reflexions que 'ns acudeixen son tantas y de tal género, que 'l posan á un de mal humor y fins observém que 'ns fluixejan las mans. Ahir la centralisació esgarrant la casa de la Ciutat, avuy unas quantas horas d' autonomia donant vida á un lloch escabros ó rónch, creant treball, riquesa y benestar, y convertint en hermós cinturón, lo cordó de pedra y runa que oprimia lo cos de la noble Tarragona!! Ab dit acte d' autonomia, la mare y la filla, la Ciutat y 'l Port quedaban pera sempre units. Fou, donchs, á més de lo dit, un gran acte de

moralitat. realizat per un poble duenyo per un moment de son destino, per aquell poble lliberal que s' encaraba ab lo mateix Comte d' Espanya al ferlo retirar del lloch escullit per sas panjerellas, dihentli aquella espresió castellanisada, signe de la obediencia forçada, aquell *¡Ja sa vamos, hombre, ja sa vamos!* Prou per avuy.

B.

Secció de Fondo.

LO QUE PASSA EN EUROPA.

Sembla que la Rússia tracta de presentar á la consideració de las potencias las bases d' un projecte, cual objectiu ha de ser l' impedir la continuació de la propaganda socialista y revolucionaria que de molt temps ve fentse en l' imperi moscovita. Lo projecte ha sigut ben acullit en la cort del emperador Guillém, puig á n' aixó tendeix desde molt temps lo princep de Bismark; pero no ha tingut igual acullida en Viena. Lo govern del emperador Francisco Joseph té en sas lleys los medis necessaris pera reprimir tota propaganda revolucionaria y no 's mostra dispositat á pendre lleys represivas que podrian treureli la simpatía que puga tenir tant entre 'ls lliberals com entre 'ls conservadors. La opinió pública 's manifesta contraria á novas lleys, puig no tem que desde l' imperi y ab las lleys vigents se puga amenassar l' ordre dels Estats vehins. Las insinuacions russas es probable trobin encara una rebuda mes freda entre 'ls demés governs de la Europa, y será necessari seguir ó intentar quan menos altres vias que pugan donar resultats mes segurs y mes practichs.

A n' aixó respont la mida que podriam dir previa y á la que 'l Czar ha donat ja la seva aprobació de convocar una reunió de funcionarios pera examinar totas las qüestions constitucionals relacionadas ab la millor marxa del govern. Molts han volgut veure en aquesta resolució un desitx de cambiar las costums autocráticas, ó sia 'l sistema absolutista d' aquell govern per un sistema lliberal, comensant pera donar una constitució al poble rus. Probablement seria aquest lo medi millor pera acabar ab la propaganda revolucionaria que tant assusta al emperador y á la major part dels que 'l rodejan; pero estém acostumats á veure que 'ls reys fan concessions, cuan s' hi veuen obligats per un acte de forsa del poble; jamay las han fet espontaneament.

Y 'ns confirma en aquesta sospita la dimissió presentada per M. Abaza, director de censura; dimissió atribuhida al augment de rigor que 's vol desplegar ab los periódichs. Y 'l rigor ab la premsa es lo primer que caracteriza á tots los governs absolutistas, encara que 's disfressin ab lo nom de lliberals.

**

En Italia, després de quinze dias d' entrevistas y conferencias s' ha resolt lo rey Humberto per no ascepar la dimissió presentada per en Cairoli, lo que 'ns apareix sumament normal, després que 'l telégrafo s' ha cuidat de dirnos que li habia sigut asceptada. Pero, com los conservadors no s' han manifestat desitjosos de recullir la herencia dels lliberals, perque en son sentit practich, han conegut que no habia arribat encara l' hora, y 'ls presiderts de las Cámaras han aconsellat sempre al rey la formació d' un ministeri de la esquerra, la impossibilitat de 'n Depretis pera constituhirlo ha inclinat al

monarca á demanar á Cairoli que continué en son puesto á lo que sembla ha accehit. Recordant, no obstant, lo motiu de la seva dimissió, 's diu que la primera mida que pendrá, al presentarse á las Cámaras, será un vot de confiansa respecte á la qüestió franco-tunesina promoguda per M. Damieni. La Cámara de diputats, en atenció als fets cumplits desde la última sessió, no tindrà altra surtida que donarlo, y 'l ministeri continuarà una temporada més; fins que las divisions dels elements liberals hagin portat lo descrédit de las ideas que representan y 'ls conservadors hagin pogut estrenye las sevas filas y presentarse compactes devant del pais, contraposant la seva unió la disgregació y personalisme dels lliberals.

Fa prop de cinch anys que 'ls destinos de la Italia están en mans dels progressistas; cinch, si no recordém mal, han sigut las crissis que han estallat en los diversos ministeris, sempre per odis y envejas personals, jamay per principis. En cada crissis, no obstant, n' ha sortit triunfant la esquerra; pero com semblant situació no pot durar, fácil es preveure 'l porvenir que está reservat en aquella península á las ideas lliberals, si continúa l' encono entre las varias fraccions. Los conservadors, per si sols, han sigut sempre impotents pera fer caure la llibertat; pero desgraciadament, son sempre 'ls lliberals los que ab las sevas divisions los han ajudat.

**

La qüestió grega sembla ja terminada, després d' haberse acceptat per M. Coumoundouros lo trassat que de concert han fixat las potencias. Lo tractat de Berlin habia fet concebir als grechs grans esperansas, que s' han anat desconeixent gracias á la resistencia tenás, encara que passiva, de la Turquía. Aquesta 's va alevant de dia en dia á la mort, y com mes próxima la veu, mes apego té á la vida. Durant molt temps se creya tothom que sols ab las armas se podian resoldre las qüestions que separaban la Grecia y la Turquía; pero 'l gran interés de las nacions en que la pau no 's perturbés y la convicció del Sultá de que, si no voluntari, quan menos forsosament deuria ceder en part á las exigencias gregas l' han obligat á cedir alguns territoris, no tants com haurian desitjat los grechs, sino los precisos pera poguer accontentarlos, á judici de las potencias. Larissa, Tirnavo y Trisaba en la Tesalia; Arta en l'Epiro y Punta son los territoris cedits á la Grecia. D' aquest modo, sens disparar un tiro, sens derramar una gota de sang, sens gastar un centim, sens ocasionar lo mes petit perjudici á cap de las forsas vivas del pais, ha vist lo poble heleno aumentar la seva extensió territorial, ha pogut anexionarse alguns mils habitants que son de la mateixa rassa, parlan la mateixa llengua y professan idéntica religió.

Veritat es que no ha pogut adquirir á Preveza á la entrada del golfo de Asta; pero serán destruhidas las fortificacions: veritat es que no ha pogut adquirir á Janina, capital del Epiro; pero tot es comensar. Turquía va morint y 'l seu hereu va creixent; dels restos del corromput imperi mahometá te de surtirne un regne, gran per sa virilitat y energia, gran per sas aspiracions y mes gran encara per las tradicions históricas. L' imperi turc ha acabat la seva missió; necessari es que surti qui 'l reemplassi.

CETTIWAYO.

Correspondencias particulares

DEL DIARI CATALA. Madrid 23 de Abril. Ja no s' parla de n Balguer ni de n Camacho, pero en cambi los constitucionals de Valencia donan material a la xisnografia politica de que tenim d'ocuparnos. Cada dia son mes marcadas las dissidencias entre ls grupos de n Capdepont, en Salamanca y en Villarrova, puig se combaten mutuament com enemichs ir-reconciliables. Ha arribat aqui una comissio ab lo fi de protestar contra la pressio que l' govern exerceix sobre l' gobernador Capdepont, limitantli las facultats pera dimitir ajuntaments en profit del partit o grupo que dita autoritat acan-dilla contra las otras, lo qual ha produhit gran irritacio y alarma entre ls amichs que ls al-tims tenen en Madrid. Los uns amenassan ab passarse ab los possibilistas y altres ab los pro-gressistas democratics. Tot plegat, fum de palla. Lo govern tracta ahir de las proximas elec-cions y s' diu que ls ministros acordaren tractar ab benevolencia als candidats democratics amichs de n Martos y apoyars als de n Castella, combatent per quants medis pugan als fe-derals que s' presentin. La comissio nombrada per lo comite federa- lista del districte de Bonavista pera gestionar l' indult dels presos en Ceuta y altres punts ha buscat lo apoyo de l' Abascal, arcalde de Ma-drit, lo qual s' ha prestat a ajudar als nostres amichs. Ha visitat també a n Sagasta y al Director de Establiments penals. Lo primer manifestá que l' indult no seria facil si ls inte-ressats mateixos no l' demanaban, exigintoshi aquest sacrifici de la dignitat; pero va prometre fer que fossin tractat ab lo major mirament. Lo Director citat expedi ahir mateix un telegrama al gefe del penal de Ceuta pera que s' llurri als presos de la cadena y ls colocoquin lo mes se-parats possible dels criminal. La comissio val-le present que molts dels presos politichs de-uen incluhirse y estan de dret incluhits en los a-teriors indults y no obstant no ls hi ha sigut aplicada aqueixa gracia. No va lograr res mes dita comissio, pero con-tinuara sos treballs fins a conseguir sos propo-sits, demanant l' indult dels presos en una ex-posicio firmada per tots sos individuos. En Sab-vochea y alguns altres se negan a firmar cap suplica y no estan disposats a acceptar cap gra-cia, esperant poder entrar en Espanya amnis-tiats y triunfants. La comissio treballara pera suavisar aquesta heroica inflexibilitat. Ahir se reuni la Junta dels progressistas de-mocratichs pera veure del modo d' unir al par-tit. Despres de molt discutir y atacarse mutua-ment sens pietat, determinaren sacrificar al co-mite del districte del Hospitalos. Un dels homes que ab mes fervor treballan per en Balguer, es en Mayarro Rodrigo, la an-titesis del primer entre ls de la fusio. La cosa s' explica perfectament: cayent en Camacho y produhintse una crisis parcial, la entrada de n Navarro Rodrigo al ministeri es segura. Aixis se fa la politica. Avuy esta tractantse en lo Consell la qüestio del endús dels ferro carnis de Barcelona. Sem-bla que la comissio opina e informa que la via degui passar per lo carrer d' Arago, pero per medi de fossos. Avuy ha sigut sequestrat lo numero del 21 de El Democrat, sometentlo als tribunals per atachs a la forma de govern. X. de X. Vich 22 Abril. Res ha pogut contrarrestar a don Jaume. Ha estat mes fort ell, que totas las anadas y vin-gadas que prop del govern civil y demes perso-natges han fet los pochs progressistas rancia que per mostra nas quedau y quin desengany per aquestos ab la seva impotencia, nos han demostrat una vegada mes, que per ordre y gracia de un governador poden administrarse los nostres interessos, pero no per voluntat del poble. Per molts cosas aplaudim lo zel de don Jau-me; per exemple: la restauracio dels quartels, que per gracia del general Pavia los tenim sen-

se tropa, treynt un gran element de vida a la ciutat. Lo aire del passeig y ramblas que tan ho necessitaban. En n. fa treballar molt y paga bé: en quant a la part administrativa lo aplau-dim de veras. Sembla que ls cafes y casinos se afanyan en lluhirse en gran escala. Lo Comercial ha res-taurat lo cafe y s' fan grans obras en lo saló y teatro, en lo qual los dias de Pasqua s' hi han posat en escena las comedias «El pobre y el ri-co» y «La dama blanca», original del poeta vi-gatá senyor Aubanell. En dita obra s' hi dis-tingiren los senyors Marti, Jarque, Rovira y Esturi. També va obrir las portas al public lo cafe de Catalunya bastant decorat, situat en la Rambla del Passeig, lo qual te molts bons sa-lons per ball y en tocant al cafe esta molt ben servit. —Lo Corresponsal.

Comunicat.

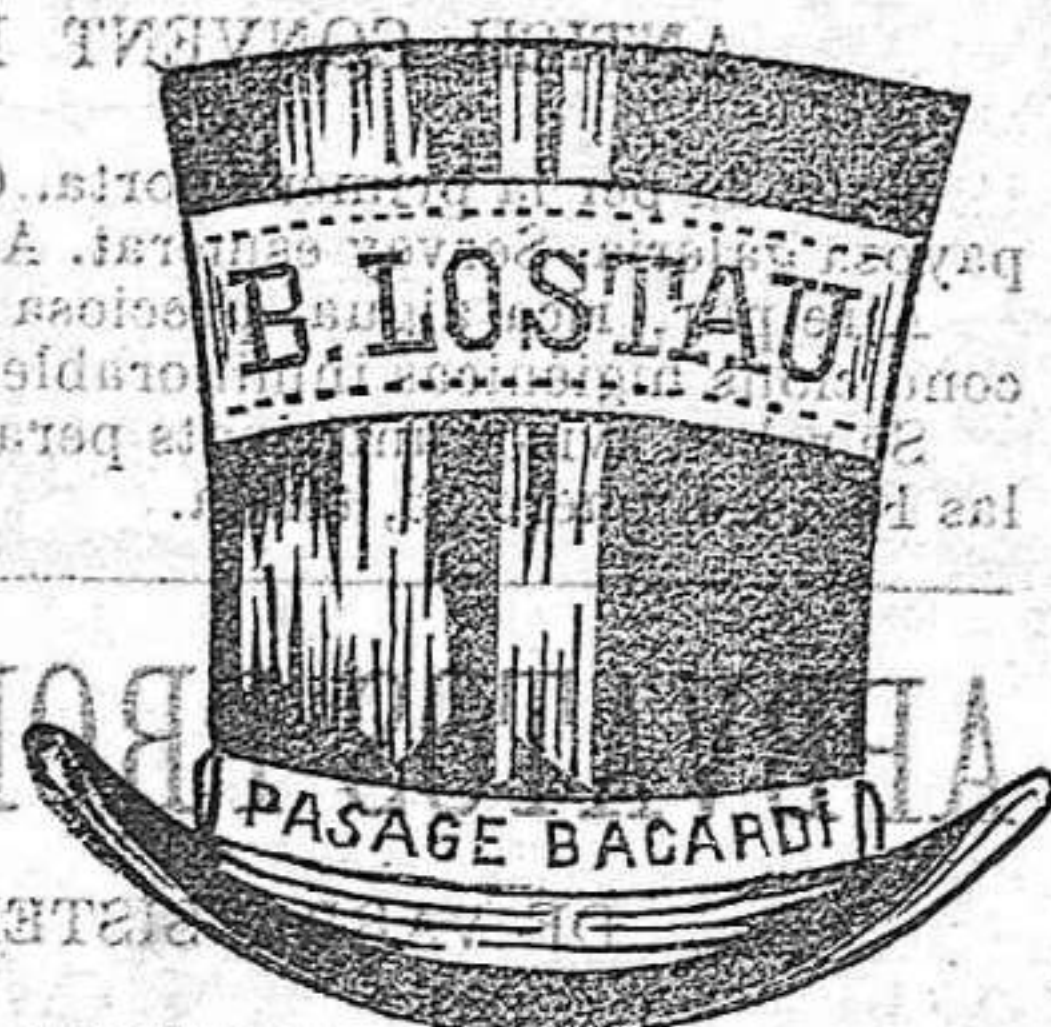
St. Director del DIARI CATALA. Hostalrich 21 Abril de 1881. Mol senyor nostre, li agrairem la insercio de las següents ratillas en lo diari de sa digna direccio. Mol senyor nostre: si des ara habiam contes-tat ab lo mes absolut silenci, certas correspon-dencias que de quant en quant apareixian en La Lucha de Girona, que eran parts de un sub-jecte d' aquesta vila que s' esbravaba ab los fantasmas en algun dels seus moments de cole-ra, que eran molts, y que avuy per bé de aque-sta poblacio tenim per ara fora, no podem me-nos en la ocasió present de confestar al comu-nicat que figura firmat per varios liberals, en lo DIARI de la seva digna direccio, correspon-ent al dia 14, puig ab ell se proposa, com sempre, aquell subjecte, desvia l' opinio publi-ca y al mateix temps lograr ls seus particulars fins, prenent fer incorre en una lamentable equivocacio a certas elevadas personas. Aquí no s' coneix ni una persona que profe-si ostensiblement idees carlistas, y per conse-güent, aquestas ne han intervingut ni pogut intervenir, en poch ni en molt, a las gestions legals que fa dias se venen practicant per obte-nir la suspensio legal d' aquest Ajuntament, ja que se li han probat irregularitats de molta gravetat e importancia, y al propi temps de fraudacions comesas en la imposicio y recau-dacio dels impostos municipals. Is quals se han denunciat y probats en deguda forma al M. I. senyor governador civil de la provincia, pera que ab arreglo a la ley y a varias decisions del Consell d' Estat, suspengués l' Ajuntament que mereix tantas simpatias. Com que l' argument Aquiles que emplean ls liberals del comunicat a que aludim, sols es l' de que ls adversaris del actual Ajuntament son carlins, y que en lo temps de la guerra se entretenian en fer agafar liberals, debem dir y sostenir ahont sigui necessari, que la major part dels que han denunciat al senyor Gober-nador los fets graves realitzats per l' Ajunta-ment, foren agafats per los carlistas, y condu-hits a Viladran, per falta de pago de las contri-bucions que aquestos imposaban, y un d' ells, que no s' necessita citar, se salva fugint de la seva casa y amagantse en una altra de vehina. Vegis, donchs, si poden ser tingudas per car-listas semblants personas, ab lo qual queda en-terament destruhit l' ünich y gastat argument que emplean aquells. En Italia despres de que se han suscrit aquella denuncia, puig debem haver de fer constar y fer saber al public, que ls fir-mants han sigut setse, y en ells hi han tots los primers propietaris y contribuyents de la po-blacio, y ls primers industrials, y si hagués sigut necessari s' hauria omplert de firmas dit es-crit, a no ser la perentorietat del temps y l'en-gorro que porta en si tenir que presenta tan-tas cedulas, personals cuants son als firmants, de tots modos, consti que haguérem sigut molts, puig son molts los que pagan en una poblacio y se sublevan quant saben, com ara han sapigut que lo que s' cobrava era ilegal e injust. Per lo demés, prenem acta dels insignificants atrassos que diuen s' han pagat als Mestres y

a la Diputacio provincial, ja que lo que s' ha cobrat en aquesta vila de quatre anys ensa, se eleva a una considerable suma, y ha fem per demostrar en son dia al Tribunal que probable-ment deura entendre en la corresponent causa criminal. Es completament fals e inexacte que cap dels que han denunciat los fets graves e irregulars comesos per aquest Ajuntament, tingui la sua firma posada al acta que menciona l' comuni-cat a que contestem: en tot cas sera algun ex-Recaudado lo qui la degue firmar, al qual se-gons ven publica, l' Ajuntament de aquesta vila li cobra intereses de una cantitat que deu rein-tegrar a la Caixa municipal, y molt menos es cert que cap dels que han gestionat per la suspensio legal del Ajuntament tingui de re-tornar cap cantitat mal versada, per orde del senyor Governador civil de la provincia. Aquesta gratuita y maliciosa afirmacio, va encaminada, com totas las del comunicat a sor-pendre la sinceritat de elevadas personas y res mes. Com que estem en plena possessio de la veritat y ns assisteix la raho, no refusarem la discus-sio a que se ns ha provocat, y per lo tant, pro-metem, als nostres contingents, ser mes esten-sos un altre dia, en la relacio de molts fets, dig-nes de que se sapigan en tota la provincia y en tota Espanya. Antés de terminar debem fer constar que aquets varios liberals que firman lo comunicat en qüestio, en cas de serho, que nu duptem, son liberals que may han estat una hora fora de casa per la libertat, y son liberals de totas las situaciones politicas. Varios contribuyents. Seccio Oficial Administracio Economica de la provincia de Barcelona. Seccio de administracio. Ne-gociat Drets reals. Las personas que per virtud de confians e de herencias han adquirit bens o drets, acudirán a pagar lo Impost corresponent, als mateixos, dintre dels plassos marcats al efecte, si volen evitarse los gastos y penas consequents a la ocultacio o morositat. Los que denuncien al Liquidador del partit, o a la Administracio economica de la provincia, las oculta-cions o frauds indicadats tindran dret a percibir las multas que determina lo Reglament. Lo que se anuncia al public en cumpliment de lo ordenat en lo articulo 115 del Reglament provisio-nal de 14 Janyer 1874. Barcelona 23 de Abril 1881. —Lo Jefe economic, Pere Mayoral. Caixa d' ahorros de la provincia de Barcelo-na. Han ingressat ab la fetxa d' aquest dia 61,901 pessetas procedentes de 1,633 impositons, essent 108 lo numero de nous imponents. Se han retornat 46,985 pessetas 51 cents a peticio de 274 interessats. Barcelona 21 de Abril de 1881. —Lo director de torn, substitut, Joseph Ferrer y Vidal. Cos de Telegrafos. —Telegramas rebuts en lo dia de la fetxa y detinguts en dita oficina per no tro-var a sos destinataris. Palma, Duran, Ronda S. Antoni 7. —New York, Grané, sens senyas. —Tarragona, Pilar, sens senyas. —Gijón, Joseph R. Pomat, Vapor Barambio (ausent). —Valencia, Font Greitar, Pau Ensenyansa 4. —Dundee, Cadé, Sant Felip 29. —Madrid, Hipolit Bram-blay, Fonda Espanya (ausent). —Almeria, Ferrer Lopez, sens senyas. —Bilbao, Euriel Basas, id. —Rodez, Blanch Companyia, negociant vins, id. —Lyonno, Fiorrillo, id. Valencia, Skea, Capita Vapor, Asig (ausent). —Torrevieja, Concepcio Lopez, Consell de Cent 64. Barcelona 23 de Abril de 1881. —Lo director de la seccio, Andreu Capo. Defuncions. —Desde las 12 del dia 22 fins a las 12 del dia 24 de Abril de 1881. Casadas, 0. —Casats, 2. —Soters, 4. —Solteras, 3. —Viudos, 1. —Viudas, 2. —Noyas, 4. —Noyas, 4. —Abortos, 0. —Naizements, yarons, 11. —Donas, 15. BOLSI. (Segons nota de la casa Espinach). —A las unde u de la nit quedava lo concordat a 21' 67 d. A. 1' 2 diner y 21' 70 paperi. Accions B. H. Colonial 87 1/2. —Id. Fransas 139. —Id. Norts 83 3/4. —Id. Orenas 00. —Banch de Cata-lunya 00 paperi.

XAROP CURATIU de la **ANCIA**
SEIGEL, procedent de la casa **Scot**,
 y **C.** Representants pera Espanya.
FARMACIA DEL GLOBO, Plasa Real.

TERRENO EN VENDA.
 N'hi ha un de mes de dosents mil pams,
 en paratge bastant céntrich de la Vila
 de Gracia. Informará lo notari de la
 mateixa don Joseph Lopez, carrer del
 Lleó, núm. 27.

LO DIPOSIT
 DE **MAQUINAS PERA COSIR**
 DE **WERTHEIM**
 del carrer de la Ciutat núm. 13,
 s'ha traslladat al de
AVINYÓ 18, bis,
 davant la Baixada de Sant Mi-
 quel.
 Tots los sistemes **10 rals**
 setmanals.

GRAN DIPOSIT y venda
 de llits
 tornejats, somiers y altres mobles,
 a preu de fàbrica. Carrer de Dou 3, can-
 tonada al del Carme.

FRANCISCO NEL-LO-SERRA
 Garbons minerals inglesos pera totes
 las indústrias. Especialitat en los car-
 bons pera las fornals.
 Guanos il·legítims del Perú
 Sofres refinats, en terrós y molts.
TARRAGONA.

ARA ES POSITIU.
 Los ulls de poll y durícias se
 curan a voluntat del pacient ab
 l'Elixir de Garriga.
 De venda en sa farmacia, car-
 rer de Sant Antoni Abat, n.º 25.

UNA PESSETA PER SETMANA!

VENDA DE RELLOTJES A PLASSOS
BASAR ECONOMICH,
RAMBLA DELS ESTUDIS NUM. 11,

LO TEMPS ES OR! diuen los **INGLESOS.**
 Aquesta veritat nos ha fet entrar en lo desitj de conèixer quin es
 lo temps (per lo tant l'or) que la classe jornatera de Barcelona pert
 diariament. Segons dats exactissims presos en los centros fabrils,
 los trevalladors perden cada dia en son conjunt **1250 duros**!!
 Y perquè? Per no arribar a l'hora senyalada del trevall en sos
 respectius tallers, o fabricas, puig sapigut es que pert un **quart de**
jornal l' que arriba després del toch de campana. Quina es la cau-
 sa que motiva aquesta falta d'exactitut en l'honorat y laborios tre-
 vallador? **La falta d' un rellotje despertador.** Molts no l' tenen per
 purt descurt, altres per no poguer sempre desembolsar de una sola
 vegada una cantitat que necessitan pera atendre al cuidado y educa-
 cio de sos fills.

Donchs, bè ja s' ha trobat un remey per aquest mal que recau
 demunt de la classe menesterosa.
Avuy per 4 rals setmanals se pot adquirir, en lo Basar Eco-
nomic un rellotje despertador garantit per un any al mateix preu
 o millor dit mes barato que en qualsevol part.
Ningu desconeix la necessitat de tenir un rellotje a casa seva; i
empleat, lo botiguer tots estem subjectes a la exactitut d' una hora
 determinada.
 Al que compri un rellotje al contat, se li beneficiará un descomp-
 te de 15 per 100 sobre los preus generals.
 Hi ha un inmens assortit de rellotjes de tota classe desde **dos**
duros fins a 100 pessetas.

FERRO DIALISAT CASES.
 Recomenat per la classe medica contra la anemia, clorosis, es-
 tenuació, debilitat, lencorrea, etc. A ventatja 'ls demés preparats de
 torro per no tenir olor, sabor ni ennegrir jamay las dents, essent
 flerat per los estómachs mes delicats. Reemplassa ab ventatja a l-
Ferro Bravais.
 Al per major, Farmacia de Avinyó y Cases, plassa de la Llana,
 —Barcelona: Al detall en quasi totes las farmacias.—Preu **3**
 pessetas pot.

BATISTA COSTA, DENTISTA.
Doctor en medecina y cirujia dental.

Garantisa tota classe de pessas y dentaduras artificials sense
 ganxos ni ressort.
 Especialitat en la curació de las enfermetats dentarias sense
 extraure los cañals. **LIBRERIA 10 y 12 pis** segon.
FABRICA
DE FARINA DE GALETA
 y **PULVERISACIÓ** de tota classe de minerals,
DROGAS Y ARTICLES COLONIALS

MOTOR A VAPOR DE
RAFAEL DEXEUS Carrer de Sicilia, núm. 187.

TRAJOS de entrètamps **8 DUROS**
 a mida per
 Se garantisa la duració del género y permanencia del colorit de tots
 los del país, inclosos los trajos de 8 duros, tant com sos semblants ex-
 tranjers. Entrada lliure en la secció de generos del país.
AL LLEÓ ESPANYOL, Rambla de Santa Mónica, 8.

BESGUTS-VIÑAS
ADMETLLATS a la Canyella, a la Vainilla, a la Yema
 y al Llimó.
 De venda en las confiterias y tendas de comestibles.—Diposit, 16,
 Avinyó, 16.
GABINET. Pera la curació de las enfermetats ve-
 néreas, sifiliticas de la matris y dels
 noys. Plassa del Angel, número, 4 y 5
 2.º. Consulta de 11 a 3.

ANIS DEL MONO
 Se recomana per ser lo mes agradable y digestiu ide tots quants
 son coneguts fins avuy.
 De venta en totes las dulcerias, tendas de comestibles y cafes.
PLANXADORAS.
 Se necesitan bonas planxadoras per la fabrica de camisas que té
 establerta en **LLEYDA** don Francisco Vinós. Per las condicions que
 seran bonas, dirigirse a la mateixa fabrica, Rambla de Fernanuco
LLEYDA.

AL VERDADER CRISTALL DE ROCA DEL BRASIL.

Establiment dels Optichs Fransesos,

ESPOUY GERMANOS,

Escudellers, núm. 77.—Barcelona.

SARSA CARNER. VERDADERA ESSENCIA.

Ab fetxa 22 del mes passat, varem tenir lo gust de dirigir la següent comunicació a lltre Sr. Degà de la facultat de Medicina de aquesta Universitat.

«Molt Sr. meu é lltre. company: V. S. sab que á la llum del anàlisis químic hem re-
cebut resentiment lo viciós dels medis d' obtensió dels medicaments que tenen per base
á sarsaparrilla, lo qual fou causa de que perdés una gran part de la justa fama que portá
els paissos productors dit irremplacable material farmacèutic.

Donchs bé, desitjosos de tornarli lo prestigi de que havia gosat y en vista de import an
y curiosos treballs de químichs y práctichs tant eminents com los Srs. Trapp, Squibb, Ra-
buteau, Pallotta, Pelegri y altres, havem ideat un nou procediment pera obtenir sa essencia,
segons lo qual no s' altera la «esmilacina» ni s' perd res de son oli volatíl.

Agrahiré se servesea notificarlo á sos companys del Claustro y de la Real Academia y
ferlosli present que rebre gustós á quants desitxin veure com faix las operacions pera obte-
nir lo espréssat produete.

Anteipantli per tot aixó las gracias, etc.»

La venen á 4 rals la botella los Drs. Marqués, Hospital; Arola, Plassa de la Llana; Masó,
Rambla d' Estudis; Viader, Carme; Balasch, Rambla de Sant Joseph; Segalá, Hignas; y
altres Farmacias principals.

Dipósit Central y venda al per major, Aribau, 22.

ALS MALALTS

DE

AFECCIONS HERPÉTICAS, ESCROFULOSAS Y SARNOSAS.

CONSULTAS DE 12 A 2.

Ensanche, Carrer del Consell de Cent, 414.

JULIO DUFRESNE.

DENTISTA DE PARIS, reb de 9 á 12 y de 3 á 6.
RAMBLA DEL CENTRO, 8, pis segon, al costat del Liceo.

PIANOS Y ORGAS DE MANUBRIO.

Los millors y mes moderns á proposit pera salons de ball. Méto-
do pera acordeons. Dirigirse á Mr. Klenk recompositor de tota clas-
se d' intruments de música á cilindro, Carrer Nou de la Rambla,
núm. 104.

Telegramas particulars.

Madrid 24, 5'15 tarde.—S' ha verificat la reu-
nió de la comissió arancelaria pera donar pos-
sessió de son carrech al senyor Albacete, lo qui
ha pronunciat un discurs de gracias. Després
s' han nombrat las comissions següents: la del
dret diferencial de bandera en la península
composta de 'n Nava, Morer, Nicolau y San-
chis; la de Cuba presidida pe 'l Director Hisen-
da en Ultramar composta de 'ls senyor Angolo-
ti, Nicolau y Martinez Campos (Miquel) la de la
qüestió llanera formada pe 'ls senyors Serret,
Suarez, Inelan, Amblard Pelayo Cuesta y Prats.

Madrid 24, á las 5'25 tarde.—Ab motiu d' ha-

ber sigut denunciats *El Demócrata* y *El Globo*
declara aquest que retirará sa benevolencia al
Ministeri si no se li permet la propaganda pa-
cífica de l' idea republicana.

La Gaceta publica las decisions de compe-
tencias y recursos d' alsada d' eseasa impor-
tancia.

Paris 24.—Las últimas noticias de Tunes ma-
nifestan que la opinió pública está molt indig-
nada.

Argel 24.—Lo Cónsul de Fransa en Tunes ha
ofert assilo á bordo dels barcos francesos als
europeos, alarmats per la resposta del Bey de
que no responia de sa seguretat en lo cas de que
'ls francesos invadeixin lo territori.

GRAN RESTAURANT DEL

LLEO DE PEDRALVES,

ANTICH CONVENT DE SANTA CATARINA.

Entrada per la primera porta. Gran y espayós saló. Magnífica y es-
payosa galeria. Servey esmerat. Abundant y variat assortit de menjars.
Aire pur, rica aigua, preciosa vista, verdadera casa de recreo ab
condicions higiénicas inmillorables.

Se reben avisos anticipats pera dinars y banquetes, en la Rambla de
las Flors, número 33, tenda.

APBVATOS PRODUCTORS DE GAS

DE VARIOS SISTEMAS (AB PRIVILEGI.)

A. SANS Y COMPANIA,

Carrer del Consell de Cent, número 310.

Las fábricas y grans establimenths que desitxin cambiar lo alum-
brat de petróleo per lo de gas poden efectuarlo ab gran baratura. En
lo despatx se donan datos, prospectes y tota classe de noticias y
garantisan l' éxit, entre las 300 instalacions efectuadas, las de las
fábricas dels Srs. A. Sedó y C.^a, d' Esparraguera; Banyes de D. J.
Blancafort, Garriga; idem de Broquetas, Caldas de Montbuy; Cassi-
no Espanyoleto, de Jativa; idem Artistich, d' Almansa; idem fábrica
de D. J. Bort, Carcagente, etc., etc.

GABINET DE CURACIONS.

CONSULTAS-MÉDICAS DE FRANCH ALS POBRES

Carrer de Ponent, número 53, pis 1.er—Barcelona.

SIFILIS Y VENEREO, se cura d' una manera radical, sens mercuri
ab lo específich del Dr. Anatinig.

BLENORRAGIA (PURGACIONES.) Bastan duas caxetas de las tan
recomanables pildoras del Dr. Anatinig pera curar qualsevol purgació
per crónica que sia.

HORAS DE CONSULTA.—Dias laborables de 11 á 2 y de 7 á 9 tarde.
—Dias festius de 10 á 1 y de 6 á 8.

FABRICA DE XOCOLATE

DE TOMAS MAIMÓ.

Se fabrica tota classe de xocolate de 4 rals per amunt y á gust dels
consumidors.—Montesion, 19.

ARMONIUMS. GARANTISATS PER 10 ANYS.
Lo assortit mes complet de dits
instruments á preus fabulosament
baratos, se trobaran en lo acreditat y conegut dipósit de Pianos de
RÓMULO MARISTANY. Plassa de Catalunya 12 y 1.

LLEYDA.

Dia.	Hora.	Termómetro tipo.	Vent.	Anemometr.
23 t.	745 1/2	14 2/5	S. O.	18 p. m.
24 m.	750	8 2/5	S. O.	42 p. m.

OBSERVACIONES.—A las tres tarde unas go-
tetas.—A las cinch menos quart tarde pluja ab
un poch de pedreta fins un quart de sis tarde.

Imp. El Porvenir, á c. P. Mañós, Tallers, 51 y 53.